

BUDAPEST nemcsak szereti a Duna-partját, hanem büszke is rá. Aligha van közöttünk olyan, aki külföldi vendégét elsőként ne a Vigadó elé vagy a Margit híd könyökébe cipelné, hogy aztán széles mozdulattal tárja elé a pompás látványt, nem titkolt elégedettséggel, mintha csak ő maga teremtette volna. Ráadásul a világ vissza is igazolja ezt a büszkeséget, és nem csupán a turista-ajkáról felhangzó óh-k és ah-k formájában: Duna-parti panorámánk idén karácsonykor épp harminc éve a világörökség része.

Ennek fényében különösen meglepő, hogy Budapesten milyen nehezen lehet közel jutni a folyóhoz, és ha egyáltalán, hát legfeljebb korlátok szorításában, kőlépcsőkről, macskaköves rakpartokról báméskodva, esetleg az átkelőhajók dízeldohogása közepette. Aki meg akarja érinteni a Dunát, hallani akarja, hogyan locsog lustán a kavicsokon, annak ki kell mennie a Római-partra, jóformán az egyetlen olyan fővárosi szakaszra, ahol még a maga természetes mivoltában látható.

Talán túl naturális is ez a part – mondhatják persze Önök –, már ha a város természete a gondozatlanság és a leromlott épített környezet. De valóban, az a 20. századi kispolgári lidő, amelyet mindnyájan ismerni vélünk a régi filmhíradókból és felmenőink elbeszéléseiből, mára erősen megkopott. A csónakházak elnéptelenedtek, a súlyák jó részét felverte a gyom, ijesztő épületcsontvázak pötytyözik a nem ritkán szemetes partot. Igaz, továbbra is lehet itt evezni, üldögdélni, fürdeni, a lángos forró, a fröccs pedig hideg. Kell ennél több a napról napra a betonrengetegben aszalódó városlakónak?

Hullámtér. A városi döntéshozók szemszögéből viszont ez a Római, nem pedig a panel-lakók aziluma. Egy hullámtér, amelyet tavaszonta garantáltan előnt a Duna, évtizedenként egyszer – és ki tudja, mit hoz a jövő – pedig megrohamozza, és ijesztő magasságból fenyegeti a mögötte elterülő várost. Amivel még mindig nem volna semmi baj, ha az elmúlt évtizedekben a hivatali tehetetlenség és a jóféle hazai korrupció nem tette volna lehetővé, hogy ebben a hullámtérben az odaváló bódék, csónakházak és lábakon álló vityillók mellé csodapaloták is nőjenek, a dolgok természetéből fakadóan erős érdekvédelemmel rendelkező tulajdonosokkal.

Így született meg a Római-probléma, így vált eldöntendő kérdéssé, hogy azon a nyomvonalon védje-e meg Budapestet az árvízről a városvezetés, ahol eddig, vagy már magán a parton, egy úgynevezett mobilgáttal, amely árvízmentes időben is igen stabil alapokat kíván. Megépítése tehát a fáknak, bokroknak, kavicsos barangoló helyeknek garantáltan a végét jelenti.

Mi sem egyszerűbb ennél, gondolnánk, kérdezzük meg a szakembereket. Városunk azonban már jó ideje nem az a hely, ahol ne lehetne viszonylag könnyen találni hozzáértőt bármilyen álláspont sziklaszilárd alátámasztására, ahogy az ellentétes vélemény szigorúan tudományos képviseletére is. Más kérdés, hogy míg a parti védmű mellett kardoskodók elfogadható tervek híján legfeljebb az ígéretekről nyilatkozhattak véleményét, a meglévő nyomvonal megerősítését képviselők maguk álltak elő egy meggyőző elképzeléssel. (Vázlatát elolvashatják Bardóczi Sándor írásában e lapszámunk 2-6. oldalán.)

Így született meg az a helyzet, hogy miközben a várható költségek és a társadalmi hasznosság szempontjai mind ez utóbbiak igazát támasztják alá, lassan-lassan kiderül: az előbbi megoldást csak az a fényes jövőkép teszi vonzóvá, hogy egy árvízmentes parton bármit lehet építeni. És ezt a bármit valahol valaki nagyon szeretné már betonba-téglaiba önteni.

Ezt a szomorú történetet csak azért nem kiáltjuk ki példatlannak, mert a közelmúltban láttunk már néhány hasonlót. Ugyanez a logika vette rá a Fővárosi Közgyűlést, hogy saját szabályait semmibe véve engedélyt adjon egy toronyház felépítésére, mit sem törődve azzal, hogy a felhőkarcoló beelég majd a világörökségi panorámába. És ugyanígy gondolkodtak azok is, akik szegyeventelenül hatalmas összegért engedtek parkolóházra emlékeztető uszoda-komplexumot emelni a Római-val átelleni pesti Duna-parton, meg betonkolosszust önteni a folyómederbe pár tucat ugrás kedvéért, csak mert a röpiülő sportolók mögött jól fest a Parlament.

A Római történetében csak az a különleges, hogy ebben az esetben a polgárok felvették a kesztyűt, és megpróbálnak tenni azért, hogy a városuk sorsáról ne a pénz és a politikusi akarnokság döntsön, hanem a józan ész. Tiltakoznak, élnek a demokrácia kínálta eszközökkel, megtalálták azokat a támogatókat, akik mögött kikezdehetetlen szakmai teljesítmény áll, és ennek köszönhetően messzire elhallatszik a hangjuk.

Mindez természetesen még nem garancia a sikerre, de minden civil mozgalom egy lépéssel közelebb visz a városi közösség egészségesebb működéséhez. Az éjszakai nyugalmat követelő hetedik kerületi lakosok lázadása és a Római-partot kavicsos-fás természetes környezetnek megóvni akaró polgárok mozgalma ugyanarra figyelmezteti a választott vezetőket: minél kézzel foghatóbb egy jogsérelem, annál könnyebben látják át az emberek, hogy visszaéltek a bizalmukkal.

A következő esetenél talán a gondolkodás végre megelőzi majd a döntést – és ezzel csak nyerhet BUDAPEST

BUDAPEST

a városlakók folyóirata

Pro Cultura Urbis díj 2007

XL. évfolyam, 10. szám
megjelenik minden hónap 15-én

Alapítva: 1945

I–III. évfolyam: 1945–1947

szerkesztő:

Némethy Károly, Lestyán Sándor

IV–XXVI. évfolyam, 1966–1988

szerkesztő:

Mesterházi Lajos, Fekete Gyula,
Vargha Balázs, Jávor Ottó, Szabó János

Főszerkesztő:

Buza Péter

Olvasószerkesztő:

Saly Noémi

Szerkesztőbizottság:

**Angelus Róbert, Buza Péter,
Csontó Sándor, Hidvégi Violetta,
Kirschner Péter, N. Kósa Judit (publicisztika),
Saly Noémi, Sándor P. Tibor (archív fotó),
Sebestyén László (fotó),
Török András (Simplicissimus Budapestje)**

Facebook oldalunk szerkesztője:

Vadász Ágnes

A szerkesztés műhelye

a Nagy Budapest Törzsasztal

A szerkesztőség levelezési címe:

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

E-mail: budapestfolyoirat@summa-artium.hu

Honlap: www.budapestfolyoirat.hu

Kiadja

Summa Artium Nonprofit Kft.

Felelős kiadó: Török András

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

Telefon: 318-3938, fax: 318-3938

Lapigazgató

Szűcs Andrea

A BUDAPEST partnere

a Városháza Kiadó

Kiadóvezető: Csomós Miklós

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

1088 Budapest, Szabó Ervin tér 1.

Telefon: 411-5000

Terjesztés:

Magyar Posta

Reklamáció: 318-3938

A folyóirat megjelenését az NKA támogatja

Tördelés:

Görög Gábor

Nyomdai munka:

Pharma Press Kft.

1037 Budapest, Vörösvári út 119-121.

telefon: 577-6300, fax: 323-0103

ISSN: 1785-590x

Nyilvántartási szám: 2.2.4/237/2004

A borítón:

Távlatok a rézkarcasztal felett

(26. oldal)

A hátsó borítón:

Ahogy lett, úgy lett

(6. oldal)